

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
félvre . . . 3 „ — „
negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy szám ára: 12 kr. o. é.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6 sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 7 kr.,
többször közölve 5 kr.
Bélyegdíj: külön 30 kr.

Tartalom: Helyzetünk és reményünk. VI. (Bierbrunner Gusztáv.) — Észrevételek a „zsinati előmunkálatok“-ra. (Holles Dani.) — A védkötelezettség szempontjából szükséges, kivételes nőstülési engedély megszerzése. (Kund Samu.) — Belföld. — Külföld. — Vegyesek. — Pályázat.

Helyzetünk és reményünk.

VI.

A midőn az egyházi megadóztatás zsinat általi rendezéséről van szó, magától értetik, hogy arra nézve oly módozatot kell találni, melynek életbe léptetése az egyházegyetemnek és az egyes egyházgyülekezetnek létét és fejlődését egyiránt biztosítja.

Ezen cél utáni törekvésben rejlik annak főoka miért hangoztattam e cikksorozat folyamán ismételtén a künnlakók egyházi megadóztatását.

Eme megadóztatás helyes keresztülvitelének szükséges és ki nem kerülhető előzménye a bennlakók megadóztatásának célszerű rendezése.

Történhetik pedig a bennlakók célszerű egyházi megadóztatása oly módon, hogy minden egyházgyülekezetben nemcsak a tulajdonképeni párbér — a házaspároktól való fizetés, — de a vagyon utáni egyházi adózás is behozatik, mert csak így terhelhetnek meg birtokuk arányában igazságosan a gyülekezetek tagjai.

A jelen helyzet szerint a legtöbb gyülekezet csakis párbérrel fedezi egyházi szükségait. Fizet például egy-egy házaspár — vagyontkülönbség nélkül, a lelkésznek 84 krt. készpénzben és két véka búzát; a tanítónak 50 krt és félvéka búzát; egyéb egyházi szükségekre 1 frotot vagyis készpénzben számítva minden házaspár 6 frt 75 krt. A telkes gazda ezt könnyen fizeti, a szegény vagy nehezen vagy soha.

Vannak azonban egyházak, melyekben az egyházi terhek igazságosabban vannak kiróva.

Egyházamban például, az egyházi évi járulékokat készpénzben számítva, a házatlan zsellér összesen fizet: 2 frt 64 krt; a házaspár zsellér 5 frt 40 krt; a $\frac{1}{4}$ telkes 6 frt 84 krt; a $\frac{2}{4}$ telkes 8 frt 14 krt; a $\frac{3}{4}$ telkes 10 frt 40 krt; az egész telkes 12 frt 74 krt. Ebből tulajdonképeni párbér vagyontkülönbség nélkül 2 frt 64 kr., a többi vagyon utáni egyházi adó.

Ezen egyházi adózásból fizettetik a pap és három tanító és fedeztetnek az egyéb egyházi és iskolai kiadások.

Bátorkodtam előbbeni cikkeimben felemlíteni, miszerint szerény nézetem szerint az utóbbi egyházi fizetést tartom az egyedül helyesnek és igazságosnak, a mennyiben nemcsak a szentírás ama mondásának, hogy a kinek sok adatott, attól sok követeltetik, tesz eleget, hanem a tényleges fizetési képesség alapján áll.

Ha ezen egyházi megadóztatás minden gyülekezetben behozatik, megvan adva a künnlakók megadóztatásának kulcsa is, melyet a dunántuli kerület egyházi rendszerében, első rész 16. §. a, b) pontjában találunk s mely azt határozza, hogy a künnlakó a követelő egyház határában fekvő ingatlana után fizeti annak felét, a mit a bennlakó fizetni tartozik.

Ha tehát a bennlakó földjének holdja után fizet 40 krt, a künnlakó 20 krt tartozék fizetni egy-egy hold földje után, mely a követelő egyház határában fekszik.

Jogalapját ezen megadóztatásnak képezi az a kötelesség, melynél fogva minden egyháztagnak tartozik tehetsége szerint az evang. összegyház fenállásához és fejlődéséhez hozzájárulni.

Eddig, hogy központi szükségünket fedezzük, hogy nyomorkodó egyházainkat támogassuk, az egyes gyülekezetek bizonyos évi összeget fizetnek az esperességi, az esperesség a kerületi pénztárba és adakozunk a gyámintézetre. De ezen hozzájárulások elégtelenek egy egyöntetű, hathatós előmenetel létesítésére.

A fent körülírt megadóztatás mellett a nyomorgó egyházak száma azonnal minimumra szállana le. Ugyanis tény, hogy csakis a gazdag vagy legalább módosabb gyülekezetek tagjai vásárolnak a szomszédos szegény vagy kezdő egyházak határában ingatlanokat, mely ingatlanok legtöbbszörre egyházilag

tehermentesek. Az is előfordul hogy kezdő egyházak, melyek szép lendületet vettek, a gazdag szomszéd-egyház által, fejlődésükben megakasztattak, sőt tönkre tétettek.

Tegyük fel, hogy A. egyház 4000 lelket számlál s tagjai csekély kivétellel jómóduak. Templomuk és iskoláik kellő karban vannak és egyéb dolgaikról is megerőltetés nélküli gondoskodva van. Ezen egyház tagjai a szomszéd szegény B. határában 1000 hold földdel bírnak és B. gyülekezet, mely csak 800 lélekből áll, alig tarthatja fel lelkészét és tanítóját saját erejéből. Nemde, nagy segítség volna B-re nézve, ha az ott birtokló A. gyülekezet tagjai az 1000 hold után hozzájárulnának évenként a holdankénti 20 krral, a mi 200 frt évi jövedelem volna, a B. község költségeinek fedezéséhez.

Ily kezdő egyházak rendszeren más felekezetek között léteznek s a jelen helyzet mellett a gyámintézetre utalva nem volnának s előmenetelük sokkal biztosabb alapra volna fektetve.

Igen, de vannak esetek, hol gazdag evang. egyházak tagjai oly községek határában bírnak földekel, mely községekben evang. gyülekezet nem létezik. Kinek javára legyenek ezen ingatlanok megadóztatva? Azt fogják némelyek mondani, hogy azon egyház javára, melynek tagjai azok, kik emez idegen határban birtokolnak.

Ámde ezen egyház mindennel a mi háborítlan és gondtól ment egyházi fejlődésre szükséges, el van látva. Azért is nézetem szerint oly evang. birtok, mely valamely község határában fekszik, a hol ev. egyház nincsen a kerület, illetve az egyetem pénztára javára megadóztatandó holdankénti évi 20 krral.

Ily módon létesülhetne a régen óhajtott egyetemes alap, melyre annyira szükségünk van.

Még egy kérdés van hátra, mely az ilyen történendő egyházi megadóztatásnál megoldandó. Vannak ugyanis nagy, úri birtokok, melyek több száz, sőt néha ezer holdat foglalnak magukban. Mily terjedelemben adóztatandók meg ezek. Hogy valaki, kinek 1000 hold földje van, évenként holdanként 20 krt számítva, 200 frtot fizessen egyházi adó fejében, az bizonyosan attól tartana, hogy az evang. egyház rohamosan meggazdagodnék és így evangélimi egyszerűségéből kivetkőznék.

Elégészesnek találnám tehát, ha a nagy birtokok csak 300 hold erejéig esnének egyházi megadóztatás alá, mi évenként 20 krt számítva egy-egy hold után 60 frtot tenne.

Igen, de ekkor mégis tehermentes evang. birtokok maradnának. Talán ezzel a nagy uraknak akarok hízelegni, hogy nemesi kiváltságaik legalább részben sértetlenek maradjanak?

Korántsem! De nincs is szükség erre. Nagy uraink a multban és jelenben oly fényes tanubizonyosságot tettek evang. hitbuzgóságukról szakadatlan, dicső áldozatkészségük által, hogy a legmagasztosabb dicséneket zengenék el nemes tetteikről, ha arra képesek lennének. Hiszen ennek bebizonyítása végett nem szükséges, visszavarázsolni emlékezetünkben a régi

multat, elég ha a jelent tartjuk szemünk előtt s utalunk az aszódi kastélyra, mely a legkésőbb századokig dicső emléke marad nagy uraink hitbuzgóságának.

De igenis, óhajtok fentartani a szabad jótékony-ságnak egy érintetlen tért azon birtoktöbbletben, mely a megadóztatandó 300 holdat túlhaladja.

És ezzel befejeztem az egyházi megadóztatásról való nézetem fejtegetését, melynek tartalmát még csak egy rövid indítványba foglalom össze azon óhajjal, hogy ezen indítványt a leendő zsinat figyelemre méltatná:

„Az egyházi megadóztatás következő módon történik:

Minden egyházgyülekezet szükségét nemcsak párbér, hanem vagyon utáni megadóztatás utján fedezi.

Ha valamely gyülekezet határában más gyülekezet tagja ingatlanal bir, ezen ingatlan után holdanként évi 20 krt fizet azon egyház pénztárába, melynek határában ingatlana fekszik.

Ha oly község határában, hol evang. gyülekezet nem létezik, evang. birtok van, annak tulajdonosa holdanként eme birtok után évi 20 krajczárt fizet a kerületi pénztárba.

Ugy a bennlakó mint a künnlakó birtoka egyházilag csakis 300 hold erejéig adóztatható meg.“

Gondolom felesleges záradékuul kiemelni, miszerint nem hiúsági viszketegségből fejtegettem az egyházi megadóztatás ügyét. Sokkal szerényebb körben szolgálom ev. egyházunkat, mintsem hogy valami tekintetben mérvadó akarnék lenni. Szóltam egyedül egyházunk felvirágzása érdekében azon tapasztalatok nyomán, melyeket az életből e tekintetben merítettem. Ecseteltem helyzetünket azon valóságában, mely oly számtalan panaszt idézett elő s jeleztem, ha csak futólag is azon reményünket, mely a tartandó zsinat által tényyé válhat.

Bierbrunner Gusztáv.

Észrevételek

a „zsinati előmunkálatok“-ra.

Az „Evang. Egyház és Iskola“ t. olvasói közül többen arra figyelmeztettek, hogy kifejezett nézetem és javaslataim könnyebb áttekintése végett közöljem a zsinati előmunkálatok „Egyházi alkotmány“-át azon módosításokkal, melyeket e b. lap hasábjain közölt észrevételeimben tettem.

Elismerem, hogy ezen összesítés a netalán szándékolt ellenészrevételek megtétele szempontjából is szükséges; mielőtt azonban ehhez hozzáfognék, három egészen rövid észrevételt kívánok tenni „a legközelebbi zsinat szerkezetére nézve az 1868-iki egyetemes gyűlésen hozott határozatok“-ra vonatkozólag.

2. §. 1. c) pontját: „szavazategyenlőség esetében — a gyűlés színe előtti — sorshuzás dönt,“ így tartanám jónak megváltoztatni:

„c) Szavazategyenlőség esetében a szavazó egyházak lélekszámtöbbsége dönt.”

Ugyanazon §. és pont f) betűje alatt az eddigi szöveg kihagyásával ez teendő:

„f) A követek utasítás nélkül küldetnek ki.”

Végre a 3 §. d) betűje alól a szöveg következő szavait: „különös tekintettel ismét arra, hogy miután egyházainkban, a Magyarországon divatozó 3 főnyelven u. m. magyarul, németül és szlávul hirdetik az Isten szent igéje, a jegyzők közül kettő a magyar, kettő a német és kettő a szláv nyelvben teljes jártassággal bírjon.” — vagy egészen ki kellene hagyni — miután ez az álláspont már úgy is túl van haladva, — vagy ha a nyelvi szkrupulizás jogsérelmet látna a kihagyásban, az aláhuzott sorok helyett, attól a szótól: a jegyzők közül stb. a következő szöveg volna beigtatandó: „a jegyzők közül a magyar nyelven kívül kettő a német és kettő a szláv nyelvben is teljes jártassággal bírjon.”

II. Egyházi alkotmány.

A zsinati előmunkálatok ezen második részében „általános határozatok“ (nem e inkább „meghatározások“? definitiók?) fordulnak elő. Minthogy ezen cím vagy szakasz 12. pontjához egyáltalán hozzá nem szólottam, azt tartom nem szükséges, hogy azt ide leírjam, hanem hozzáfoghatok a 2-ik cím, az „Egyházközség“ pontjainak előadásához, megjegyezvén, hogy mind azon szavakat, mondatokat, sorokat, vagy pontokat, melyek az előmunkálatok eredeti szövegétől eltérnek, aláhuzva fogom írni.

13. Evangyéliomi egyéneknek közös vallásgyakorlat végett bizonyos területen, testületileg szervezett összessége, egyházközséget (egyház, gyülekezet) alkot.

14. Az egyházközség, ha saját lelkésze van, anyagyülekezetnek, ha csak tanítója van, leánygyülekezetnek nevezetik.

15. Minden á. h. ev. egyén, ki valamely egyházközség körében legalább hat hétig lakik, annak rendes tagjává lesz; s a törvények és szabályok által meghatározott jogaiban részestül, terheit pedig viselni köteles.

Az egyházközségnek tagja lehet az is, ki annak körében nem lakik, ha terheit viseli.

16. Az egyházközségnek képviseleti és kormányzati hatósága, annak közgyűlése.

17. Az egyházközség közgyűlésének tagjai:

a) hivataluknál fogva a lelkész vagy lelkészek, a felügyelő, a gondnok, pénztárnok, ügyész, jegyző s az egyházközségnek összes tanárai és tanítói, valamint a kántor s orgona-vezető;

b) az egyházközség mindazon önálló tagjai, kik az egyházközség szükségleteihez a közgyűlés által meghatározott mértékben, legalább egy év óta járulnak.

18. A leányközségekben, illetve szórványokban lakó hívek az anyagyülekezetbeli tagokkal ugyanazon terheket viselik. Ellenkező esetben az anya- s leány- illetve szórványgyülekezet közötti viszony, az

illetők külön megállapodása után szabályozandó, általános elvként kimondatván, hogy a leánygyülekezetek az anyagyülekezet előjáróságának tudta és közreműködése nélkül gyűlést nem tarthatnak.

19. Közgyűlés minden évben, legalább egyszer, még pedig a számadások végleges megvizsgálására, különben mindannyiszor tartandó, valahányszor ezt a szükség kivánja.

20. A közgyűlést rendszerint a lelkész, az elnöktársával történt előleges megállapodás után hívja össze, ha azonban mind a két elnöki szék megürült, azt az esperes teszi.

21. A közgyűlés elnökei: a lelkész, illetve a lelkészek egyike, kik egyenjoguságoknál fogva, évek szerint felváltva elnökölnek, — s a felügyelő.

Ha nincs lelkész, helyette az elnöklés a helyettes lelkészt illeti.

Az egyik elnök jelen nem léte esetén, a másik elnök maga elnököl.

22. A közgyűlés mindig a megelőző vasárnapon a délelőtti istenitisztelet alkalmával, a szószékről kihirdetendő. Ha a lelkész a kihirdetést tenni vonakodnék, az ügy elintézés végett az espereshez feljelentendő.

23. A közgyűlés hatásköre:

a) Megválasztja az egyházközség összes tisztviselőit s azon tisztviselőknél, kiket fizetés illet, megszabja járandóságait azon megszorítással, hogy a hiványilag megállapított s az egyházi felsőség által megerősített fizetéseket, ide nem értve a netalán személyhez kötött javadalmakat, — alább nem szállíthatja;

b) megválasztja az egyháztanácsot (presbyteriumot) s annak tagjait, valamint a koronként választás alá eső tisztviselőket ünnepelesen felelketi.

c) szavaz a felsőbb egyházi, — esperességi, — kerületi, — egyetemes tisztviselőkre, annyi szavazattal bírván, a hány rendes, elnökségre jogosított lelkésze van az egyházközségnek;

d) megválasztja az egyházmegyei közgyűlésre menendő képviselőit és pedig a rendes lelkészen vagy lelkészekben, az egyház felügyelőjén és egy, a gyülekezetben viselt hivatala szerint legidősebb tanítóján kívül 1000 lélekig egyet, 2000-ig kettőt, 3000-ig hármat, 4000-ig négyet, 5000-ig ötöt s 5000-ren felül pedig hatot s mindezeket megbízó levelekkel látja el;

e) intézkedik az egyházi s iskolai szükségletek fedezéséről s a teherviselési kulcs megállapításáról, kölcsön felvételekről vagy pénz elhelyezésekről, birtok szerzésről vagy birtok eladásról, új építkezésekről, vagy jelentékenyebb igazításokról, szóval minden, az egyház anyagi ügyeire vonatkozó rendszabályokról; birtokcserét, birtokeladást, kölcsön felvételt s új építkezést tárgyazó határozatai érvényességéhez azonban, az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása szükséges.

f) megvizsgálja a számadásokat és megadja vagy megtagadja a felmentvényt;

g) megállapítja s esetleg változtatja a helyi szabályzatot, melynek érvényességéhez azonban az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása szükséges;

h) tárgyalja az egyháztanácsnak évi jelentését;

i) tárgyalja a tisztviselői ellen, vagy ezek által emelt s az egyháztanács részéről el nem intézett panaszokat, vagy egyéb sérelmi eseteket s azokat a körülményekhez képest az egyházmegyére felviszi.

k) általában határoz s intézkedik az egyházközséget érdeklő minden ügyben, mely más egyházi hatóság hatáskörébe nem tartozik.

Az egyházi közgyűlésnek joga van saját elnöksége (lelkész, felügyelő) és presbyteriuma megválasztásán s esetleg kiegészítésén kívül minden más teendőjét saját presbyteriumára ruházni át, mely is eljárásaért felelős, arról az egyházi közgyűlésnek egyszer évente hivatalos jelentést tesz, az egyházi gyűlés viszont esetleges sérelmeért az esperesi közgyűléshez felelbezzhet.

24. A közgyűlési tanácskozásokat a megállapított ügybeosztás szerint az elnökök vezetik. Az elnökség tisztéhez tartozik felvigyázni, hogy a tanácskozás jó rendben történjék, az attól eltérőket rendre utasíthatja, tőlük, ha kell, a szót elvonja, sőt a gyűlést fel is oszlathatja, szükség esetén a polgári hatóság igénybevitelével is.

A tárgyalást vezető elnök a szavazásra is jogosított szólók többsége, vagy a szavazat eredménye szerint mondja ki a határozatot.

Személyes kérdésben, ha azt legalább 10 tag kívánja, titkos szavazásnak van helye. Úgy vezető elnök csak szavazat egyenlősége esetén szavaz s azon esetben szavazata döntő.

25. Érvényes határozat hozatalára az egyháztanács tagjainak számát legalább egygyel fölülmúló közgyűlési tagok jelenléte szükséges; ha azonban ennyien a legközelebbi gyűlésen sem lennének, akkor a jelenlevők határoznak.

26. A 23. szakasznak c) és d) pontjai alapján hozott közgyűlési határozatok ellen nincs helye felelbezésnek.

Az egyházközség közgyűlésének vagy a 23. §. utolsó bekezdése alapján intézkedő presbyteriumnak más határozatai ellen a netáni felelbezés, a határozat hozatala s ha kézbesítetik, a kézbesítés napjától számítva 15 nap alatt a közgyűlés elnökségénél adandó be, mely azt az egyházmegyei közgyűlés elnökségéhez, késedelem nélkül fölterjeszteni köteles.

27. A közgyűlés tanácskozásairól jegyzőkönyv vezetetik, mely hitelesített s az espereshez, annak kívánatára, átteendő.

Holles Dani.

A védkötelezettség szempontjából szükséges, kivételes nőülési engedély megszerzése.

Midőn egy a hadköteles korban álló, valamint az ezen kort még el nem ért, ugy szintén valamely már besorozott egyénnek, ki megnősülni akar, illetve az ő közbenjáróinak megmagyaráztuk s velük megértettük, hogy ezen speczialis esetekben az esketés fogantatása előtt kivételes nőülési engedélyre van szükségök; rendesen azon kéréssel fordulnak hozzánk, mondja hát meg tiszt. lelki atyám! ezt a kivételes nőülési engedélyt miképen szerezhetem meg és mennyibe fog az kerülni?

Lássuk az ismertetés alatt álló miniszterialis körrendeletet, mely 1890/32500 sz. a. bocsáttatott ki, erre a kérdésre mi választ ad? A védkötelezettség szempontjából szükséges kivételes nőülési engedély kieszközléséről lévén szó, magától értődik, hogy azért folyamodni kell. Már multkori soraimban kifejtettem, mely esetekben kell a katonai hatósághoz, mely esetekben kell a honvédelmi miniszterhez fordulni.

A katonai (honvédi) hatósághoz benyújtandó folyamodványok felszereléséről a többször említett körrendelet alig mond egy pár szót, mivel a közös hadsereg (haditengerészet) és a honvédség részére külön-külön kibocsátott nőülési szabályzatok foglalják magukban a közelebbi rendelkezéseket. Ide vágót csak annyit tudhatni meg, hogy a közös hadsereg (haditengerészet) és a honvédség állományba nem vett ujonczainak a nőülési engedély elnyeréséért a védtörvényi utasítás I. R. 138. szakasza értelmében az illetékes járási tisztviselő útján kell fordulniok a hadkiegészítési kerületi, illetőleg honvéd-ezred parancsnoksághoz.

Annál részletesebben foglalkozik azon kivételes nőülési engedélyek elnyerése iránt benyújtandó kérvényekkel, melyek a közigazgatási bizottságról szóló 1876. évi VI. t. cz. 35 §-ában megszabott eljárás mellett a honvédelmi miniszterhez intézendők.

Ezen folyamodványok felszerelésénél a következők tartandók szem előtt:

1) Becsatolandó az anyakönyvvezetők által a védtörvényi utasítás I. R. 13. sz. a. mellékelt minta szerint kiállított családi értesítő.

A családi értesítő mellékelése nem kívántatik, ha a nőülendő ifjú önjogu (például tényleg alkalmazott népiskolai tanító, hivatalnok, önálló iparos, nagykorúsított stb.) de ezen esetben a nőülendőnek életkora, — ha az már esetleg az állítási lajstrom kivonata által igazolva nem volna — a keresztlevél (születési bizonyítvány) által igazolandó.

Mig ellenben, ha a most említett eseteken kívül a családi értesítő szabály szerint mellékelve van, a nőülendő ifju keresztlevele is külön nem csatolandó.

A nőülendő ifjak életkorát illetőleg megjegyzendők, hogy a fenálló törvényes gyakorlat szerint a kivételes nőülési engedély megadatik ha a női

munkaerő szükséges volta igazolva van és a nőstülendő ifjú legalább 18-ik életévét betöltötte.

2. Becsatolandó a tiszti orvosi bizonyítvány a családban élő és tekintetbe veendő női családtagok (rendszerint a nőstülendő ifju édes anyja, esetleg mostoha anyja nővérei és fivéreinnek nejei) egészségi állapotának előtűntetése, illetőleg munkakép-telenségének igazolása céljából.

Tekintetbe nem vétetnek és így orvosilag meg sem vizsgálattandók a 16-ik életévüket még el nem ért vagy 60-ik életévüket már túlhaladott női család-tagok.

A tekintetbe jövő női családtagok véglegesen és minden korra való munkakép-telenségének igazolása nem kívántatik feltétlenül, elég ha a tekintetbe jövő női családtagnak ez időszertint és előre lát-hatólag huzamosabb időig tartó munkakép-telensége állapítatik meg.

Csak is a megyei főorvos, törvényhatósági joggal felruházott, avagy rendezett tanácsu városok városi főorvosa, járási orvos, tiszteletbeli megyei vagy városi főorvos, tiszteletbeli járási orvos, nyil-vános közkórházak orvosai által kiállított bizonyít-ványok vétetnek figyelembe.

Ha a tiszti orvos a megvizsgálandó női személyt személyesen nem ismeri, köteles a községi előljáró-ság az illető női személy személyazonosságát a tiszti orvos előtt kellőleg igazolni.

Az orvosi bizonyítványban különösen hang-súlyozandó, hogy az orvos a megvizsgált női család-tagot személyesen ismeri-e, vagy pedig, hogy a személyazonosság igazolása ki által és mi módon történt.

A férfi nembeli családtagoknak orvosi meg-vizsgálása teljesen felesleges és mellőzendő.

3. Csatolandó községi bizonyítvány a községi előljáróság által kiállítva azon viszonyok és körülményekről, melyek a nőstülés iránti kérelem elbirá-lására befolyással birnak.

Nevezetesen igazolandó a tekintetbe jövő, de a családtól különélő női családtagok külön lakása, avagy külön háztartásban élése, ha ezen körülmény az anyakönyvvezető által a családi értesítőben fel-tűntetve nem volna; igazolandó továbbá — a mennyiben a bemellékelt egyéb iratokból (kinevezési, nagykorúsítási okmány stb.) ki nem tűnnék — az is, hogy a nőstülendő ifju családjától külön lakik (például mint gazda, bérlő, tanító, hivatalnok, ön-áll ipart üz, gazdaságot önállóan vezet, nagykoru-sítása folytán önjogúvá vált stb.) így háztartás és család alapíthatása végett szüksége van arra, hogy nőstülési engedélyt nyerjen.

Ugy szintén igazolandó az is, ha a nőstülendő ifju kötéendő házassága által leendő apósa vagy anyósa családjába vőül fog beházasodni. Ezen körülmény kellő beigazolása mellett azután sem a nőstülendő ifju saját családjában, sem pedig leendő apósa vagy anyósa családjában levő női tagok munkakép-telenségét előtűntető tiszti orvosi bizonyít-ványra szükség nincsen.

Kimutatandó végre a községi bizonyítványban a család ingatlan birtoka s esetleg egyéb jövedelmi s kereset forrása; külön kataszteri birtokleveket vagy telekkönyvi kivonatokat is mellékelni nem szük-séges. A birtok és vagyon hiánya egy magában nem szolgál alapul a kivételes nőstülési engedély megtagadására.

4. Mellékelendők egyéb okmányok, és pedig:

a) az állítási lajstromkivonat hivatalból mellé-kelendő, ha a nőstülendő ifju felhívott korosztályba tartozik és a nőstülési ügy a nőstülendő ifjunak már a sorozó bizottság előtt állása után terjesztetik fel.

b) kinevezési okmány, nagykorúsítási árvaszéki végzés, iparhatósági engedély az illető egyének ön-jogosságának igazolására.

Bélyegzési szabályok:

a) a folyamodványok 50 krnyi,

b) az elutasító határozatok ellen közbevetett felebbezések 1 frtnyi,

c) a családi értesítők, a melyeken az ok és cél t. i. a kivételes nőstülési engedély elnyerése, a kiállítók által mindig feljegyzendő, ivenkint 50 krnyi bélyegilleték alá esnek.

d) a folyamodványokhoz mellékelt egyéb ok-mányok a szabályszerű bélyegilletéssel bélyeg-zendők.

e) az állítási lajstrom kivonatok bélyegmentesek.

f) Ha a régibb keletű s esetleg már használt családi értesítők, nőstülési ügyekben ujabban leendő használat végett megújítási záradékkal láttatnak el, a megújítási záradékok szintén 50 krnyi bélyeg illetek alá esnek.

g) a családi értesítők kiállításakor az anya-könyvvezetők a felektől mindig kérdezzék meg a célt, melyre a kiadatni kért családi értesítőket használni kívánják, hogy a túlbélyegzés ép úgy, mint a hiányos bélyegzés elkerültessek.

h) a kivételes nőstülési engedélyek megadásáról szóló értesítések a felekkel bélyegtelenül közlendők, ezen engedélyek számára tehát, a felek részéről külön 50 kros bélyegjegyek a folyamodványokhoz nem mellékelendők.

Ennyit a honvédelmi miniszternek 1890/32,500 XVII. számú rendeletéből.

Mint hogy fentebb a védtörvényi utasítás I. részének 138. szakaszára hivatkoztam, legyen meg-engedve ezen szakaszt, eszmei rokonságnál fogva toldalékul a Prot. Pap 1889. évi aug. havi számá-ból ideirnom.

138. §. az állományba nem vett ujonczok nőstülése.

1) A hadsereg (haditengerészet és a honvédség állományba nem vett ujonczainak katonai hatósági engedély nélkül megnőstülniök nem szabad. Az en-gedély megadására az illetékes hadkiegészítési kerü-leti, illetőleg honvédezred parancsnokságok vannak feljogosítva. Azonban ezen engedély a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében kedvezményt nem állapít meg.

A folyamodványok az illetékes járási tisztviselő útján nyújtandók be, és azokhoz a következő okmányok csatolandók:

a) a vőlegény keresztlevele,
b) a menyasszony keresztlevele,
c) a jegyesek valamelyikének kiskorúsága esetében az atyának, gyámnak (gondnoknak) és a gyámhatóságnak az egybekeléshez a polg. törvények értelmében megkivánt beleegyezése.

d) a menyasszony erkölcsi bizonyítványa, melyben egyszersmind annak hajadon vagy özvegyi állapota is feltüntetendő.

e) az elhalt férj, illetőleg az elhalt feleség halotti bizonyítványa, ha egyik vagy mindkét fél özvegy.

f) a menyasszony vagyónáról vagy hozományáról szóló kimutatás, esetleg a községi hatósági bizonyítvány arról, hogy a nőülés a vőlegénynek érdekében áll.

Az engedély megtagadása ellen felfolyamodásnak van helye a területi hadtest - parancsnoksághoz, illetőleg a honvédkerületi parancsnoksághoz.

Minden félreértés elkerülése végett ismételve hangsúlyozom, hogy a védtörvényi utasítás most idézett I. részének 138. §. 1. pontja alatt felsorolt okmányok csak is a már besorozott egyének részére kért és az illető katonai parancsnokságok által megadandó nőülési engedélyek iránti folyamodványok mellé csatolandók; a még be nem sorozott egyének részére kért s tehát a honvédelmi miniszter által megadandó nőülési engedélyek iránti folyamodványokhoz ellenben nem szükségesek, sőt ezen utóbbi folyamodványoknál mint felesleges iratok ki sem állítandók és nem melléklendők (honvéd miniszt. 1890/32,500 XVII. sz. a rendelet II. 6.)

Kund Samu.

BELFÖLD.

Kimutatása azon kegyes adakozásoknak, melyek a Barlangligetben építendő ev. kápolna javára mult évben befolytak. A nyiregyházai ev. egyháztól 3 ft, Roth Henrik Mathaeóc 5 ft, Weber, Mölk Baden mellett 2 ft, a Confirmandusok Szepes-Bélán 3 ft. 18 kr., Hakótzy Ágost Bécs 5 ft, Gresch Ágost egyházfelügyelő Szepes-Bélán 5 ft, Bátorfy Emilia Aradon 12 ft, Dr. Preysz Soma Kolozsvár 1 ft. 30 kr., Ivánka Imre, perzselyi házi gyűjtése 32 ft. 45 kr., offertorium az isteni tisztelet alkalmával a Barlangligetben 27 ft. 5 kr., Dr. Lingh Árpád Bécs 5 ft, a XIII. városi esperesség segélyegylete 15 ft., Ludwigh Gyula a magyar állami vasutak igazgatója Budapest 25 ft, B. Podmaniczky Loránt 5 ft, Ivánka Zsigmond 5 ft, B. Podmaniczky Géza 5 ft, Földváry Mihály 2 ft, B. Ambrózy Béla 5 ft, Cséry Lajos 10 ft, Zsilinszky Mihály 2 ft, B. Prónay Dezső 10 ft, Laszkáry Gyula 2 ft, Kosztolányi Sándor 5 ft, Gf. Zay Miklós 10 ft, Kannerer Ernő 1 ft, Gromon Dezső 5 ft, Emich Gusztáv 3 ft, és Ivánka

Imre az egyetemes gyámintézet útján 25 ft, és Ambrózy Ágost Pozsony 2 ft, vagyis összesen 241 ft. 26 kr., mely összeget az 1889-ik évben gyűjtött, 1647 ft. és 27 kr-hoz hozzáadván az egész alap 1890-ik évi decz. 31-én 1888 frtot és 53 krt tett ki. — A kegyes adakozóknak községem nevében ez uton is hálás köszönetemet fejezem ki.

Tavaly már a Barlangliget látogatóinak száma 4353-at tett ki. Nem volt ország és főváros, mely nem lett itt volna képviselve.

Kivánatos, hogy a protestantismus is méltóképen legyen képviselve ott, hol a r. kath. kápolna már ez évben megnyílik és rendes, díszes isteni tiszteletről gondoskodva van.

A prot. kápolnának a Barlangligetben még más missiója is van. Tudvalevőleg 1634-ig a lengyel magura még ev. vallásu volt, most ott sehol sem lobog a tiszta evangéliom szövetke. A Barlangligeti a magura tőszomszédságában fekvő kápolnának e missiói feladata volna, a diasporális tagokat gyűjteni és központosítani. Fájdalom e szép cél valósitása még távol fekszik tőlünk. A kápolna előirányzata 5088 frtot tett ki, melyhez még a fele sem gyűlt be. Azért is kérve kérem a kegyes adakozó hitsorsosainkat, hogy el ne lankadjanak jótéteményekben és segítsenek minket továbbra is nemes protestáns célunk elérésében.

Szepes-Bélán, január 31-én 1891.

Weber Samu,
ev. lelkész.

KÜLFÖLD.

Németországban a jezsuita törvény megszüntetésére (tehát a jezsuiták bebocsátására) irányuló mozgalom a róm. kath. lakosságban nem talál oly rokonszenvre mint azt várták volna s még fontosabb az a tény, hogy a cenzurpártnak a javukra tett ajánlata a protestáns lakosságban az ellennyilatkozatok szokatlan nagy számát idézte elő p. o. Stuttgartból 769 folyamodvány összesen 107.555 aláírással küldetett be; ehhez járul még körülbelül 6300 aláírással mely közvetlenül lett Berlinbe beszolgáltatva. A rajnai tartomány birkenfeldi és hohenzollerni hercegségeiben levő evangélikus gyülekezetekből majdnem 35000 aláírással ellátott petíciók küldettek be. Egy második küldemény a birodalmi gyűlés összeülése után fog utnak indíttatni, azonban azt hiszik, mert a szövetségi tanács nem fogja a jezsuiták visszahozatalára irányuló javaslatot felvenni, könnyen megeshetik, hogy az egész jezsuita kérdés el fog aludni. Annyit biztosra vesznek, hogy a birodalmi gyűlés ezen ülészakában, mert még 17 javaslat előzi meg a jezsuitákra vonatkozó javaslatot ez utóbbi már tárgyalatni nem fog.

A török kormány és a görög patriárcha között a leglényegesebb vitás pontra nézve megegyezés jött létre. — E szerint a keresztyének végrendeletei, mihelyt azokat a patriárcha, vagy metropolita vagy helyettesök törvényesítette: törvényszéki eljárás tárgyát nem képezhetik s minden törvényszék azokat elismerni tartozik. — Örökösödési vitás kérdések Konstantinápolyban a vegyes nemzeti tanács, a tartományokban a metropolita-tanács által intézendők el. Az ily itéletek rögtön végrehajthatók. E meg-

egyezőssel azonban a vita még nincsen teljesen befejezve. A patriarchátus ugyanis a nyert engedményeket véglegeseknek tekintette, míg a kormány az igazságügyi miniszter javaslatához a minisztertanács hozzájárulását s a szultán szentesítését kívánja s mint hallatszik a szultán kormányának nézetét osztja. A görög templomok január 6-án, gör. karácsony első ünnepén megnyitattak. Egy egyetemes zsinat összehívásának szándéka, állítólag az orosz kormány magatartása következtében elejtettet.

Az orosz hadügyministerium a r. kath. vallású katonanövendékek számára, mint hirlik, a boroszlói r. kath. kátét orosz nyelvre fordíttatja oly módon, hogy ki vannak jelölve mindazon pontok melyek a fordításba nem vehetők fel: p. o. a pápa főnöksége, tévmentessége stb. Egészben véve a hadügyminister 58. ily pontot jelölt meg. A zsidó kivételes törvények megszüntetése tárgyában a csárhoz intézett és a londoni lord-major által Pétervárra küldött kérvényt az orosz kérvény bizottság azzal a megjegyzéssel küldötte vissza, hogy nincsen feljogosítva a külföldről jövő ily kérvényeket a csár elé terjeszteni.

VEGYESEK.

— A „Károli alap“ javára lapunkhoz küldött adományokat a mult napokban beküldtük volt főt. és mélt. Kun Bertalan ev. ref. püspök úrnak, ki válaszul következő szives sorokat intézte a szerkesztőhöz: Nagytiszteletű Szerkesztő Úr! — Az általa január hó 27-én a Károli emlék — és alapra küldött 185 frt 39 krt. mint becses lapja gyűjtését kezemhez vettem. S midőn szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánítom, egyszerűs mind megemlítem azon egyházak s egyesek neveit, kik adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy a halhatatlan biblia-fordítónak emléke szobor- és szobornál is maradandóbb emlék által örök időkre fennmaradjon. A 185 ft. 39 krajczárhoz hozzájárultak: Czeglédi ág. hitv. ev. egyh. 1 ft.; nt. Török József ur 1 ft., nt. Szehtlo János ur 3 ft., t. Varga Márton ur 2 ft., Vadkerti ág. hitv. ev. egyh. 2 ft., nt. Weber S. ur 2 ft., Gölnczbányai ág. hitv. ev. egyh. 3 ft.; Szent-gróthi ev. l. egyh. 1 ft., Orosházi ág. hitv. ev. egyh. 10 ft., kölcsei ág. hitv. ev. egyház 1 ft., kölcsei ág. hitv. ev. hívek 1 ft. 60 kr., Eperjesi ág. ev. főgymn. ifjusága 12 ft., Nemes-pátrói ág. hitv. ev. egyh. 2 ft. 30 kr., Bártfai ág. hitv. ev. egyház 1 ft., tizst. Francz Vilmos ur 50 kr., t. Engisch Frigyes 1 ft., t. Vitalis Gyula 1 ft., zalai ág. ev. esperesség 13 ft. 55 kr., nt. Händel Vilmos ur 5 ft., pápai ág. hitv. ev. egyh. 20 ft., pozsonymegyei ág. hitv. ev. egyházmegye 33 ft. 60 kr., német-gurabi ág. hitv. ev. egyh. 1 ft. 65 kr., pozsonyi ág. hitv. ev. egyh. 20 ft., tót-komlósi ág. hitv. ev. egyh. 10 ft., pozsonyi lycz. ifjusága és tanárai 36 ft. 19 kr. = 185 ft. 39 kr.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

— **Éljen Breznyik!** Nem állhatjuk meg, hogy a „Pesti Hirlap“ következő hírének lapunkba át ne vegyük: „A békés-csabai népbank bukása által a bányakerületi evang. pap, özvegy és árvák nyugdíjintézete is közel 9000 irttal károsított. E keservesen összegyűjtött összeg elvesztének hírére az intézet — mint halljuk — maga részéről is tetemesen megkárosított pénztárnoka **Breznyik János** kir. tanácsos rögtön intézkedett, hogy ezen összeg b. csabai ingatlanaira betábláztassék. E jellemes férfiuban eszerint az özvegyek és árvák ritka nagylelkűségű pártfogót tisztelhetnek.“ Mi nyugodtak voltunk. Tudtuk, hogy Breznyik kezén az özvegyek és árvák egy fillére sem veszhet el; de jól esik most és itt is éltetni az „integer“ férfiút. **Éljen Breznyik!**

— **Vád egy lelkész ellen.** Nem tudom kinek állott érdekében a „Slovenské Noviny“ pitvarosi cikkének alulírottat illető részét magyar kiadásban is e b. lap utján terjeszteni. S ezért mindenek előtt felkérem illető „lelkész-társamat,“ tegye meg nekem és az érdeklődőknek azon szivességet, hozza nyilvánosságra nevét. Jellemzi közleményét, hogy holott szerzője a tót nyelvet érteni látszik, mégis idézetként ama pitvarosi levélből, oly ostrombaságot, állít felőlem, a mit ama tót czikk sem mond, s kiírja nevetem, holott azt az eredeti cikkíró nem teszi, a szerző nevét is tudni véli, holott a „Noviny“ cikke alá csak egy V betű van írva, ily betűvel pedig sok ember neve kezdődik. A mi a közlés indokát illeti, hogy t. i. általa levelező alkalmat kívánt nekem nyújtani a czáfolatra, erre nézve nézetem, hogy ha ily czáfolat szüksége fennforog, elegendő okot szolgáltat rá, az eredeti cikk, alkalmat pedig azon szerkesztő, ki a védelemnek b. lapjában helyt ad. Én e szivességet nem veszem igénybe, mert azt tartom, hogy az utas, a ki czélt akar érni, ne álljon szóba mindennel, a mi megugatja. Mert ha szóba áll, mulatságot szerez ugyan az oktalanoknak, de nem haladhat. Egyébiránt ha érdeklődő „lelkész-társamnak“ megnyugtató szolgál, vegye tudomásul, hogy hivatalomban törekszem ugy eljárni, miszerint ne legyen okom munkámat szégyenlenem s hogy sáfárkodásomról egyházamnak, hatóságomnak, lelkiismeretemnek és Istenemnek minden órában számot adhassak. Pitvaroson 1891. febr. 3. *Koren Pál*, lelkész.

— **Nyilatkozat.** Az „Ev. Egyház és Iskola“ című lap folyó évi 5-dik számában . . y jelzővel aláírt cikkező a „Slovenské Noviny“ január 22-iki számában Pitvarosról keltezett közlemény irójául egyenesen engem állít és nevez. Ezen arczátlan merészséggel szemben én ugy . . y urat, — ki hivatatlan prókátorságot vállalt magára, mint minden mást is, a ki rólam hasonlót akár szóval, akár nyomtatásban állítani merészkednék, mindaddig, míg az ilyen állítását nem képes és nem kész beigazolni és be nem bizonyítja nyomorult, alávaló ragalmazónak nyilatkozatom ki. Ugy látszik . . y uramnak üresre koppant a foga, mert sokkal magasabban áll tiszteletem lelkészem irányában, mintsem tiszteletlenségekben és támadásokban gyönyört találnék. Pitvaroson 1891. február 5-én. *Veszelszky Pál*, ev. tanító.

— **Szives kérelem.** Közelednek egyházainkban a konfirmálási napok, sőt falusi egyházainkban ide s tova elközelítenek a vizsgai napok. A hol ilyen alkalmakból szokásban van emlék- vagy jutalomkönyveket osztani, legyen szabad oda Lutheremet ajánlanom. A multból tudhatják, hogy 10 példányra egy, 20 példánytól kezdve már mindegyik 10 példányra két példányt adok s bérmentve küldöm a megrendeltek s így egy példány 45, majdnem 40 krba kerül csak, még mások ilyen mű árát kétszer annyira szabják! Sok köszönettel tartozom már eddig is a testvéreknek mert az ő bizalmuknak és művem általuk történt felkarolásának köszönhetem, hogy művem egy év alatt második kiadásban is megjelent. S midőn ez is Lutherem népszerűségét bizonyítja, ajánlom azt a testvérek mindenkori figyelmébe.

Török József,
czeglédi ev. lelk., pestm. főesp.

— **A Szeberényi féle „Vezérfonal“ nyomán irt „Confirmandusok könyve“** című művecskémét ára 16 kr.; továbbá „Confirmatioi emléklapokat“ magyar és tót nyelven a 4 kr. tisztársaim szives figyelmébe ajánlani bátorokodom. Az emléklapokra nézve megjegyzem, hogy azokat néhai Ft. Szeberényi Gusztáv bányakerületi püspök approbálta. **Ruttkay Sándor** salgótarjáni ev. lelkész.

— **A konfirmáció oktatás kezdetével** ntszt. **Weber Sámuel** szepes-bélai lelkész úr felhívja a tisztársak figyelmét már a harmadik javított kiadást megért „Confirmandenbüchlein“ cz. könyvecskéjére. Ára 20 kr.

— **Felügyelőválasztások.** A luczini ev. egyház új felügyelőt választott Szontágh Antal szolgabíró úr személyében. Az installációra kitűzött napon már a hajnali órákban 12 lovas közelített Kisfalud pusztára, hol bevárták az azon menő új felügyelőt. Itt szószólokjuk bármely szónoknak becsületére való higgadtsággal, szabatosan pörgette le mondókáját, melyre velősen replikázott az ünnepelet. Azután közrefogván a fogatot a bandérium, puskaropogás között haladt tova. Luczin apraja, napja ellepte a falu dombját, festői képet mutatva a hólepte tájon. A parochiára hajtván, ott várt az ünnepeletre az egyház előjárósága, élén a lelkésszel, ki meleg szavakkal üdvözölte őt; úgy szintén a szobában a lelkész leánykája mondott üdvözölő verset, egy szép koszorút nyujtván át. A templomban, mely zsúfolásig megtelt, a salgótarjáni lelkész tartott beszédet, magyar szóval buzdítva az atyafiakat. Majd a helyi lelkész lépven az oltár elé, az új felügyelő úrhoz szólt, Az eskületétel után halottunk a megválasztott ajkáról egy lendületes szép beszédet, melyből a vallásukat szerető Szontághok nagy hivatású utóda szólt, melegen, lelkesítőleg. Szívünkben az a meggyőződés ébredt, hogy itt nem egy szépen beszélni tudó férfival állunk szemben, a milyennel dúsan meg van áldva hazánk, hanem a gyéren termő tettek emberével. A hatásos szavak után a vendégszerető házba tértünk, hol a bőségekben úszó asztal fölött sok tószta is került. A felköszöntések dolgában is az új felügyelőt illette a palma. Különben általán előzékeny, kedves modorával, jó szívével mindenkit meghódított. Tartsa meg őt az ég, nagy hivatásával, reményei, céljai teljesülésével a közügyek terén, különösen protestáns egyházunk szolgálatában. **Az oláhpaták-gócsi egyház felügyelőjét** Markó J. Imre földbirtokos úr nem fogadván, helyébe nevezett 1250 lélekkel bíró egyház f. hó elsején tartott közgyűlésében tek. Sárkány Boldizsár dobsinai takarékpénztári főpénztáros urat választotta meg egyhangulag s nagy lelkesedéssel egyházfelügyelőjévé. Nevezett egyháznak 12 tagból álló küldöttsége tisztelgett február hó 2-án az új felügyelő urnál, felajánlván neki a felügyelői hivatalt; a küldöttség nagy örömeire elfogadta egyhangú megválasztását, késznek nyilatkozván a felügyelői hivatal elvállalására.

— **A zólyomi esp. özv. árva segélyegylet** és a Grenner-féle papi alap számvizsgáló bizottsága f. évi jan. 28-án gyűlt össze Besztercebányán s nt. Moczkovcsák János és tek. Ujhelyi György urak einöklete mellett a két alap számadásait megvizsgálta. A közös segélyegylet vagyona 21,191 frt 43 kr. a mi a múlt évi összeghez viszonyítva 1080 frt. 37 kr. növekedést mutat. Az özvegyek száma 17, s egy-egy félnek évi segély 80 frt lett megállapodva. A Grenner-féle papi alap állása 3957 frt 56 kr. itt az évi gyarapodás 124 frt. 22 kr. Ez alpból hat papözvegy egyenként 33—33 frt kap. A mint szaporodik és növekedik a vagyon, akként szaporodnak árváink és özvegyeink is. Az intézet pénztárosa mindent elkövet, hogy az alap növekedjék, de a halál versenyt buzdulkodik vele, hogy az özvegyek segélyezése már évek óta nem emelkedett.

— **A ceglédi evang. egyházban** az 1890-ik év folytán született 24 fi, 15 nő = 39; meghalt 21 fi, 10 nő = 31; szaporulat 3 fi, 5 nő = 8. Hirdetve volt 15, esketve 5 pár, egytől egyig vegyes vallású, a mi nem épen csoda ott, a hol az idei népszámlálás szerint 14,220 reform. és 11,531 rkath. és 840 izr. és 11 egyéb vallású között csak 895 az evangélikus. És mégis, ha igaz, nincs okunk kétségbeesni, mert még 16 év előtt 681, 10 év előtt 700, ma 895 evangélikus lélek lesz újra szerkesztendő egyházi névtárunkba bejegyezve. Konfirmáltatott 11 fi, 6 leány = 17, a mi sok nagyobb egyházakhoz aránylag túlon túl elég. Hogy miért van itt aránylag elég konfirmandus és miért kevés mégis a lélekszám-szaporulat, a fentebbiekből érthető. Mégis megjegyzem, hogy a mi egyházunknak, egyik legnagyobb átká a vegyes házasság, a mit akadá-

lyozni se lehet olyan korban, midőn a pénzügyi érdek a főmozgató! — A lefolyt évben az egyház bevétele volt 2746 ft. 61 kr., kiadása 2465 ft., maradványa 281 ft. 61 kr.; — az iskola bevétele volt 1607 ft. 22 kr., kiadása 1453 ft., 60 kr., maradványa 153 ft. 62 kr.; a nőegyletnek, mely az iskolában a női kézi munka taníttatását, az egyházban az árva és szegény gyermekek gondozását hordozza, bevétele 397 ft. 5 kr., kiadása 126 ft. 60 kr., maradványa 270 ft. 45 kr. Alapítvány tétellett Raffay György és neje, Török Mária nevében 200 frt. S ez alapítvánnyal és régiebb alapítványok kamataival és a fönti pénztármaradványokkal az egyház tőkepenze egy év alatt 6758 ft. 39 krról 7347 ft. 32 krra szaporodott vagyis 788 ft. 93 krral, a mi ilyen kis egyháznál nem megvetendő. De van is rá szükség, mert a város kisajátítani akar bennünket s mint az egyik mondja: könyörtelenül, — mint a másik mondja: úgy, hogy egy piacsvonalat hagyva nekünk ideiglenesen bezárók, boltok építésére, hogy megtollakodván ezekből, segíthessünk magunkon, építhessünk majdan a városnak is díszére szolgáló templomot és egyéb egyházi épületeket. Iskolai takarékpénztárunk is elég virágzóan áll. Az intézmény életbe léptetése — 1876. ápril 19-én, — tehát 15 év óta 266 növendék megtakarított 1541 ft. 11 krt, melyből — a történt kivételek után — kamatozik a városi takarékpénztárban 396 ft. 77 kr. Takarításul átlag esik egy évre 102 ft. 74 kr. Nem sok, de elég arra, hogy szoktassuk az embert ahhoz, ami utolsó erénye, a takarítás-hoz. Pedig, — hiába, minden ellenvetés, — erre van szükségünk; másokon segíteni csak az tud, a ki maga takarított. S csak az nem eshetik a csalás, sikkasztás bűnébe, — számos a szomorú példa, — a kinek magának is van elég! Kis egyház főképen, erre törekedjék magával és hiveivel szemben!! És törekedjünk mindnyájan arra, hogy egyházaink vagyoniilag erősödjének, mert hiába minden idealistikus elmefuttatás, ma az tehet föl és le és minden tekintetben legtöbbet, a ki vagyoniilag legtehetősebb!

Török József,
lelkész.

— **Halálozás.** Káldy Mihály koltai (vasm.) ág. hitv. ev. lelkész f. é. jan. 4-én elhunyt. A mit életéről megtudhattunk, — azt a keveset a következőkben közöljük. Nevezett lelkészársunk Kapin született; iskoláit Pozsonyban és Sopronban végezte. 1871-ben avattatott fel segédlelkésznek főt. mélt. Karsay püspök ur által Koltára, hová később főnöke halála után rendes lelkésszé választatott. A boldogult csak 46 éves volt. 7 évig élt a legboldogabb házasságban Eősze Flórával, a zalai ev. egyházmegye egykori feledehetetlen esperesének Eősze Istvánnak — leányával. A fiatal özvegyen kívül 3 neveletlen árvája siratja. Áldás emléken és pörain.

PÁLYÁZAT.

A gölniczbányai ág. hitv. evang. német egyház káplánt keres kinek kötelessége leendő az elemi iskola 3 felső osztályában és a helybeli ipar iskolában a vallást tanítani, a rendes lelkészt a lelkészi teendőkből segíteni illetve helyettesíteni. — A megválasztandó köteles próbaszónoklatot tartani — az úti költség meg fog neki térítettetni.

Javadalmazása: 400 frt o. é. havi részletekben, bútorozott lakás és 6 öl fa a házba szállítva. Némi mellékjövedelemre is van kilátás. Pályáznilehet f. é. márczius 1-jéig. A folyamodványok illetve bizonyítványok az alulírottához beküldendők.

Gölniczbánya, (Szepesm.) 1891. jan. 19.

Zimmermann Andor,
evang. lelkész.